

17023343

Gedeputeerde Staten**De voorzitter van
Provinciale Staten van Zeeland**
P/a Statengriffie

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
AFD. TERMIJN	pb-sta
DATUM	- 2 NOV. 2017
DOC.NR.	
ZAAK NR.	
CLASS.	

onderwerp
Beschouwing regeerakkoord**kenmerk**
17023182**behandeld door**
dr. V.A. Klap
+31 (0)118 752120**verzonden**
02 NOV. 2017

Middelburg, 2 november 2017

Geachte voorzitter,

Op 10 oktober jl. 2017 presenteerden de nieuwe coalitiepartners VVD, CDA, D66 en CU het regeerakkoord **Vertrouwen in de Toekomst**. Hieronder treft u een beschouwing aan op dit regeerakkoord vanuit Zeeuws perspectief. Tevens vindt u in bijlage de reactie op hoofdlijnen van de gezamenlijke Zeeuwse overheden die kort na de publicatie van het regeerakkoord is opgesteld.

Het regeerakkoord is opgedeeld in vier blokken die zijn gewijd aan samenleven, economie, fysieke leefomgeving en internationale positionering. Uiteraard is die indeling niet strikt, omdat de grens tussen deze domeinen vaak vaag is. Voor Zeeland zijn de eerste drie blokken het meest relevant.

In het algemeen valt op dat er veel aandacht is voor samenwerking met regio's. Het Rijk wil deals sluiten met decentrale overheden om regionale kansen te benutten, onder andere op vlak van woningbouwproductie, verduurzaming van de gebouwde omgeving en economie. Een ander speerpunt van dit kabinet is innovatie. Ten aanzien van alle beleidsvelden wordt benadrukt dat een vernieuwende aanpak van groot belang is om bij te blijven. Verder gaat het regeerakkoord onder meer in op de voor Zeeland belangrijke terreinen van landbouw, visserij en economie en wordt Zeeland genoemd m.b.t. het fonds voor regionale knelpunten. Daarin zien we de inspanningen van de afgelopen tijd, gericht op economische structuurversterking, ook voor de komende tijd mogelijk gehonoreerd.

Hieronder volgt een overzicht van de meest relevante voornemens voor Zeeland, op alfabetische volgorde gerangschikt.

Bestuur

- In deze kabinetsperiode wordt € 900 miljoen gereserveerd voor de aanpak van regionale knelpunten. Genoemd worden nucleaire problematiek, ESTEC, Zeeland, Eindhoven, Rotterdam-Zuid en de BES-eilanden. Het regeerakkoord geeft hierover geen nadere inhoudelijke toelichting, zodat vooralsnog niet duidelijk is welke Zeeuwse knelpunten men in dit verband bedoelt. Wel stelt formateur Rutte in zijn eindverslag van de formatie dat de besluitvorming over de regionale enveloppe, waar deze € 900 toe behoort, wordt gecoördineerd door de minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK).
- Een proces van herindeling is gewenst voor gemeenten die langjarig en in hoge mate afhankelijk zijn van gemeenschappelijke regelingen voor essentiële taken. Het is dan aan de provincie de herindelingsprocedure op basis van de Wet Algemene regels herindeling (Wet Arhi) te starten.
- De strijd met de georganiseerde criminaliteit wordt geïntensiveerd. Daarvoor wordt een Ondernemingswet opgesteld en een fonds met € 100 miljoen opgezet. Voor de beoogde aanpak wordt verwezen naar die van Zuid-Nederland met de Taskforce Brabant Zeeland.

- De belemmeringen die mensen in de grensregio's ervaren op het terrein van infrastructuur, sociale zaken en werkgelegenheid, worden in overleg met Duitse en Belgische overheden, met name de deelstaten Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en Vlaanderen, aangepakt.

Circulaire economie

Het beleid t.a.v. energietransitie en duurzaamheid biedt kansen de biobased economy te stimuleren, omdat dit beleid de CO₂-uitstoot verlaagt. Op basis van het regeerakkoord valt nog niet te zeggen hoe significant die stimulans zal zijn. Dat zal afhangen van de wijze waarop het regeerakkoord wordt omgezet in concrete maatregelen (hoogte van heffingen, omvang van subsidies etc.).

- Als onderdeel van de klimaatopgave worden de afspraken uit het rijksbrede programma circulaire economie en de transitieagenda's uit het Grondstoffenakkoord uitgevoerd. Extra accent komt daarbij te liggen op de ontwikkeling en verspreiding van kennis en *best practices*.
- Er wordt geïnventariseerd welke knelpunten in regelgeving, toezicht en handhaving duurzame innovaties in de weg staan en welke oplossingen daarvoor denkbaar zijn.
- Het topsectorenbeleid (samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid) zal sterker focussen op de economische kansen van de drie grote maatschappelijke thema's: energietransitie/duurzaamheid; landbouw/water/voedsel; en quantum/hightech/nano/fotonica.

Energietransitie/Klimaat

Meer dan ooit besteedt dit regeerakkoord aandacht aan klimaatverandering. De volgende concrete voornemens vallen op.

- De hoofdlijnen van beleid worden verankerd in een Klimaatwet.
- Er komt een nationaal Klimaat- en energieakkoord om de uitstoot van broeikasgassen fors te verlagen (49% in 2030 t.o.v. 1990). In Europees verband zal een reductie van 55% worden bepleit. Daarvoor wordt samenwerking gezocht met gelijkgezinde landen in Europa. Speerpunten in de uitvoering zijn verduurzaming van de gebouwde omgeving en het verkeer, vergroening van ons belastingstelsel en nieuwe energiebronnen. Hiervoor worden per regio met gemeenten, provincies, waterschappen en netbeheerders plannen gemaakt.

Tabel: Indicatieve toedeling 49%-reductieopgave in 2030		
Domein	Reductie in 2030 (Mton)	Maatregelen
Industrie	1	Recycling
	3	Procesefficiency
	18	Afvang en opslag koolstofdioxide
Transport	1,5	Zuiniger banden, Europese normen, elektrische auto's
	2	Biobrandstoffen en maatregelen steden
Gebouwde omgeving	3	Optimalisatie energiegebruik kantoren
	2	Isolatie woningen, warmtenetten en warmtepompen
	2	Zuiniger nieuwbouw
Elektriciteit	1	Zuiniger verlichting
	12	Sluiten kolencentrales
	2	Afvang en opslag koolstofdioxide in AVI's
	4	Extra wind op zee
	1	Extra zonne-energie
Landgebruik en landbouw	1,5	Slimmer landgebruik
	1	Minder methaanuitstoot
	1	Kas als energiebron

- Voor het realiseren van deze ambitie is een jaarlijks budget van € 4 miljard beschikbaar. Het gros van de aangekondigde maatregelen heeft betrekking op energietransitie. Belangrijk voor Zeeland kan zijn: vrijmaken van € 300 miljoen per jaar voor proefprojecten en opbouw van expertise. Verder worden er nieuwe kavels voor windenergie op zee aangeboden.
- Aan het eind van deze kabinetsperiode zullen nieuwe huizen niet langer een gasaansluiting hebben.
- De subsidiëring van bijstook van biomassa in kolencentrales wordt na 2024 stopgezet. Dit biedt kansen voor biobased economy, omdat biomassa tegen lagere prijzen beschikbaar komt.

Kustpact en Deltaprogramma

Relatief weinig nieuws op dit terrein. Het onderwerp klimaatadaptatie is inmiddels een belangrijk onderdeel van het Deltaprogramma.

- Het Rijk komt de gemaakte afspraken in het kustpact onverkort na.
- De uitvoering van het Deltaprogramma wordt voortgezet. Meer dan ooit zal daarbij de nadruk worden gelegd op klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van Nederland.
- Er wordt een bestuursakkoord opgesteld met medeoverheden over klimaatadaptatie.

Landbouw

- Er komt een bedrijfsovernamefonds waarmee jonge ondernemers ondersteund worden bij de overname van een bedrijf.
- De relatie tussen boer en burger wordt versterkt met stimuleringsmaatregelen, bijvoorbeeld voor de verkoop van streekproducten. Dit is voor een toeristische provincie als Zeeland relevant.
- De mededingingswet wordt aangepast om de positie van de primaire producent in de voedselketen te verbeteren.
- Groen onderwijs wordt ondergebracht bij OCW en de aangekondigde bezuiniging wordt teruggedraaid. De bekostiging komt hiermee meer in lijn met andere onderwijsvelden. Een goed bericht voor het groene onderwijs, dat momenteel in Zeeland in een transitiefase zit.

Mobiliteit

Ook op dit vlak weinig zaken die specifiek voor Zeeland van toepassing zijn, maar wel een algemene lijn waarbij mobiliteit breder wordt beschouwd. Een lijn die goed aansluit bij de provinciale beleidslijn.

- Er wordt de komende drie jaar € 2 miljard voor infrastructuur uitgetrokken, vooral voor het oplossen van de grote nationale knelpunten.
- Het infrastructuurfonds wordt omgevormd. De nadruk gaat van modaliteit naar mobiliteit. Tot 2030 zijn de middelen nog wel verdeeld naar modaliteit, daarna staat niet langer de aanleg van nieuwe infrastructuur centraal, maar de agenda voor slimme en duurzame mobiliteit. De taakverdeling tussen overheden blijft ongewijzigd.
- Er komt een kilometerheffing voor vrachtverkeer. Dit helpt het speelveld voor Zeeuws-Vlaamse transportondernemers gelijk te trekken ten opzichte van hun collega's in de rest van Nederland.
- Vanaf 2030 moeten alle nieuwe auto's emissieloos zijn.
- Openbaar vervoer moet in alle delen van Nederland een goed alternatief voor de auto zijn. Een uitwerking voor dunbevolkte gebieden ontbreekt. Extra middelen voor OV (infrastructuur) worden vooral in de stedelijke regio's ingezet.
- Er komt € 100 miljoen beschikbaar voor cofinanciering van gemeentelijke en provinciale investeringen in fietsinfrastructuur en fietsenstallingen bij OV-knooppunten.
- Wet- en regelgeving worden aangepast zodat openbaar vervoer- en taxibedrijven flexibel en vraaggericht vervoer ('mobility as a service') kunnen aanbieden. Provincies en vervoerregio's die met nieuwe vormen van doelgroepenvervoer, openbaar vervoer en deelsystemen willen experimenteren, krijgen daarvoor de ruimte. Met name dit punt is van belang voor Zeeland. Wat dit betekent voor de bestaande concessiemethodiek is nog niet helemaal duidelijk.
- Verkeersveiligheid wordt een beleidsspeerpunt. Zo wordt samen met de provincies geïnvesteerd in een veilige weginrichting m.n. bij N-wegen. Of dat ook een financiële vertaling krijgt richting provincies is niet bekend en ook niet of het kabinet dan extra gaat investeren in de eigen N-wegen b.v. de N59.
- De toerekening van infrastructuurkosten aan zeehavens wordt heroverwogen, teneinde nationale havens een gelijke uitgangspositie te verschaffen als die in omliggende landen, waar infrastructuur veelal volledig door de overheid wordt bekostigd.

Omgevingswet / Nationale Omgevingsvisie

Het traject van omgevingswet en omgevingsvisie wordt onder verantwoordelijkheid gebracht van het Ministerie van BZK. Daarmee wordt de omgevingswet nog meer als groot bestuurlijk traject getypeerd.

- Het traject van de Omgevingswet wordt voortgezet. Bij de omzetting van de bestaande wetten en AMvB's die geheel of gedeeltelijk opgaan in de Omgevingswet en de vier AMvB's onder de Omgevingswet, wordt aangesloten bij de doelen en instrumenten van de oorspronkelijke wetten en AMvB's. De inhoudelijke wijzigingen zijn dus beperkt.
- Vooruitlopend op de invoeringswet zal een eerste Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden uitgebracht.

Visserij

De Brexit, de aanlandplicht, de pulsvisserij en het ruimtebeslag op de Noordzee vormen de belangrijkste items voor de Nederlandse visserijsector. Het landelijke Bestuurlijk Platform Visserij-overheden (BPV) heeft deze punten met succes ingebracht.

- Er wordt incidenteel € 15 miljoen vrijgemaakt voor de cofinanciering van een innovatieprogramma visserij.
- De inzet in Europees verband zal zich richten op:
 - Niet méér visgebieden te sluiten dan noodzakelijk vanuit Europese regelgeving en bij de aanleg van windmolenparken te pleiten voor de belangen van de visserij (o.a. multifunctioneel gebruik).
 - Een EU-verbod op pulsvisserij te voorkomen en versoepeling van de aanlandplicht zodra er alternatieven zijn die hetzelfde doel dienen.
 - Bij de Brexit-onderhandelingen de Nederlandse visserijbelangen behartigen.
 - Binnen de Europese Unie een gelijk speelveld na te streven voor producenten.

Water

Het voor Zeeland belangrijke thema Water krijgt weinig expliciete aandacht in het regeerakkoord, maar wordt geborgd door de keuze om de uitvoering van het Deltaprogramma voort te zetten. Daarin is naast waterveiligheid en zoet water, sinds 2017 ook nadrukkelijk klimaatadaptatie opgenomen. Uit de bijlagen met budgetten blijkt dat het kabinet voor de komende drie jaar € 275 miljoen reserveert om de ambities uit dit regeerakkoord voor natuur en waterkwaliteit te realiseren.

Woningbouw

Ten aanzien van de woningbouw formuleert het regeerakkoord verschillende voornemens die ook voor onze provincie van belang zijn, zoals:

- Met de nieuwe Omgevingswet krijgen gemeenten meer verantwoordelijkheden, meer instrumenten en meer vrijheidsgraden in het ruimtelijk beleid en het woonbeleid. Dat biedt mogelijkheden tot regionaal en lokaal maatwerk om te sturen op omvang, samenstelling en kwaliteit van de woningbouwproductie.
- Het kabinet zal in overleg met medeoverheden, woningcorporaties en andere stakeholders afspraken maken over het aanjagen van de woningbouwproductie. Dat het aanbod van woningen traag reageert op de aantrekkende vraag, is deels inherent aan het bouwproces, maar deels ook het gevolg van onnodig belemmerend overheidsbeleid. In de afspraken willen we belemmeringen zoveel mogelijk wegnemen. Daarnaast moet regionaal maatwerk mogelijk zijn, zowel in grote steden als regio's met demografische krimp en leegstand.
- Doelgroepen en differentiatie zijn eveneens onderdeel van de opgave. Het woningaanbod moet meebewegen met de veranderende eisen en wensen. Dat heeft implicaties voor het type woning dat moet passen bij ieders financiële mogelijkheden (zoals sociale huurwoningen, midden-huurwoningen en koopwoningen) en woningen die zijn toegesneden op doelgroepen als ouderen, alleenstaanden, statushouders, starters, gehandicapten en studenten.
- Op plaatsen waar geen commerciële partij bereid blijkt of in staat is te investeren in middenhuurwoningen wordt de markttoets vereenvoudigd.
- Corporaties die investeren in verduurzaming komen in aanmerking voor een korting op de verhuurdersheffing. Het kabinet reserveert hier € 100 miljoen per jaar voor.

De leden van het nieuwe kabinet hebben alle een Zeeuwse felicitatie ontvangen met daarbij de boodschap dat het college uitzielt naar een goede samenwerking en daartoe graag afspraken maakt.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris